

prima instanță: V. Stratan
instanța de apel: N. Cernat, A. Gavrilița, A. Pahopol

DECIZIE

30 aprilie 2014

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
lărgit al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele completului, judecătorul Nicolae Clima

Judecătorii: Svetlana Novac, Ion Corolevschi, Oleg Sternioală și Tatiana Vieru

examinînd recursul declarat de către Compania de Asigurări „Asterra Grup”
Societate pe Acțiuni,

în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Dumitru
Covalenco împotriva Companiei de Asigurări „Asterra Grup” Societate pe Acțiuni,
intervenient accesoriu Corina Nastas, cu privire la încasarea despăgubirii de
asigurare, a penalităților și a dobînzii de întîrziere,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 26 noiembrie 2013, prin care
a fost admis apelul declarat de către Compania de Asigurări „Asterra Grup”
Societate pe Acțiuni, cu completarea hotărîrii Judecătoriei Botanica municipiul
Chișinău din 02 aprilie 2013,

c o n s t a t ă :

La 12 iulie 2012, Dumitru Covalenco s-a adresat cu cerere de chemare în
judecată împotriva Companiei de Asigurări „Asterra Grup” Societate pe Acțiuni,
intervenient accesoriu Corina Nastas, cu privire la încasarea despăgubirii de
asigurare și a penalităților.

În motivarea acțiunii, reclamantul a indicat că la 27 februarie 2009 a încheiat
cu Compania de Asigurări „Asterra Grup” Societate pe Acțiuni contractul nr.
155/09 de asigurare facultativă a autovehiculelor AsterraCASCO 50x50, a
automobilului de model „BMW 525 D”, cu numărul de înmatriculare K DG 005,
cu durata de acțiune a contractului de la 27 februarie 2009 pînă la 26 februarie
2010.

Suma asigurată potrivit contractului încheiat a constituit 17000 euro.

Prima de asigurare în mărime de 11350 lei a fost achitată integral de către
asigurat în două rate.

Reclamantul consideră că Nastas Corina a fost admisă la conducerea
autovehiculului asigurat, reieșind din cererea de asigurare facultativă a mijloacelor
de transport înaintată.

La 13 iulie 2009 s-a produs cazul asigurat.

A afirmat, reclamantul, că la momentul producerii accidentului, la volanul automobilului s-a aflat Corina Nastas, primul fiind doar în calitate de pasager.

Prin decizia agentului constatator din 13 iulie 2009, Nastas Corina a fost recunoscută vinovată în comiterea contravenției administrative prevăzute de art. 242 alin. (1) Cod Contravențional.

A mai indicat, Dumitru Covalenco, că în aceeași zi, a înștiințat în scris Compania de Asigurări „Asterra Grup” Societate pe Acțiuni despre producerea cazului asigurat, după care reprezentanții asigurătorului au ridicat automobilul de model „BMW 525D” n/î K DG 005.

A menționat reclamantul că, Companiei de asigurări i-au fost prezentate toate documentele necesare, care confirmă existența cazului asigurat.

Ulterior, Dumitru Covalenco, în repetate rânduri a înaintat cereri asigurătorului cu solicitări verbale și scrise cu privire la achitarea despăgubirii de asigurare, însă compania nu a oferit niciun răspuns la solicitările menționate și nici nu a achitat despăgubirea de asigurare.

Reclamantul a indicat că în urma accidentului rutier, automobilul de model „BMW 525D” n/î K DG 005 a fost distrus în totalitate.

Ținând cont de existența unei deteriorări a automobilului ce depășește 75% din suma asigurată și a distrugerii totale a automobilului, consideră reclamantul că din suma despăgubirii de asigurare urmează a fi redusă franșiza în mărime de 10 %, iar suma ce urmează a fi achitată de asigurător constituie 15300 euro.

Potrivit clauzelor contractuale pentru fiecare zi de amânare a plății despăgubirii din vina asigurătorului, asiguratului i se va achita o penalitate în mărime de 0,1% din suma primei de asigurare.

În consecință, pentru perioada 14 august 2011 – 14 februarie 2012, pîrîtul urmează să-i achite penalitatea în sumă de 2799 euro.

Solicită, Dumitru Covalenco, încasarea din contul pîrîtului în beneficiul său a despăgubirii de asigurare în mărime de 15300 euro, a penalității în sumă de 2799 euro, iar în total – 18099 euro. De asemenea, reclamantul a solicitat încasarea din contul companiei de asigurări în folosul său a cheltuielilor de judecată compuse din taxa de stat în mărime de 8205 lei și asistența juridică în mărime de 5000 lei.

La 02 aprilie 2013, Dumitru Covalenco a depus cerere de majorare a cuantumului pretențiilor înaintate (f.d. 72-73).

Prin cererea depusă, reclamantul a solicitat încasarea suplimentară din contul pîrîtului a dobînzii de întîrziere în mărime de 2759 euro pentru neachitarea la timp a despăgubirii de asigurare, cu evidența termenului începînd din 14 august 2011 și pînă la 02 aprilie 2013, cu efectuarea plății în lei moldovenești, conform cursului oficial de schimb valutar existent la data executării hotărîrii.

Prin hotărîrea Judecătoriai Botanica municipiul Chișinău din 02 aprilie 2013 a fost admisă integral cererea de chemare în judecată depusă de Dumitru Covalenco. A fost dispusă încasarea din contul Companiei de Asigurări „Asterra Grup” Societate pe Acțiuni în beneficiul reclamantului a prejudiciului material cauzat în mărime de 15300 euro, a penalității de întîrziere de 2799 euro și dobînzile de întîrziere în mărime de 2759 euro, precum și cheltuielile de judecată în sumă totală de 13205 lei. De asemenea, a fost dispusă încasarea din contul pîrîtului în folosul statului a taxei de stat în mărime de 1316,87 lei.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 26 noiembrie 2013, a fost admis apelul declarat de Compania de Asigurări „Asterra Grup” Societate pe Acțiuni cu completarea hotărârii Judecătoria Botonica municipiul Chișinău din 02 aprilie 2013, prin care a fost obligat Dumitru Covalenco să transmită automobilul de model ”BMW 525 D” cu nr. de înmatriculare K DG 005 în proprietatea Companiei de Asigurări „Asterra Grup” Societate pe Acțiuni. În rest, a fost menținută hotărârea primei instanțe.

La 23 decembrie 2013, Compania de Asigurări „Asterra Grup” Societate pe Acțiuni a declarat recurs, iar la 18 martie 2014 – recurs suplimentar, împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 26 noiembrie 2013, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe și emiterea unei noi hotărâri prin care acțiunea să fie respinsă ca nefondată.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Prin prisma normei enunțate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție constată că recursul declarat la 23 decembrie 2013 este depus în termen.

În motivarea recursului, Compania de Asigurări „Asterra Grup” Societate pe Acțiuni a indicat că instanța de apel a depășit limitele acțiunii înaintate și fără a constata circumstanțele de fapt a pronunțat o decizie nefondată. Recurentul relevă și faptul că instanța de apel a menținut hotărârea instanței de fond în partea ce ține de achitarea despăgubirii pentru distrugerea totală a bunului asigurat în sumă de 15300 euro, fără a avea vreun act de constatare a acestui fapt, fără a cunoaște valoarea rămasă a bunului asigurat și întinderea prejudiciului material.

În conformitate cu art. 444 CPC, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

La 05 februarie 2014, respectiv la 19 martie 2014, Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa intimatului Dumitru Covalenco și intervenientului accesoriu, Corina Nastas, cererea de recurs cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței.

La 04 martie 2014, Dumitru Covalenco a depus referință la cererea de recurs solicitând respingerea recursului ca fiind inadmisibil, cu menținerea deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe.

Analizând legalitatea actelor de dispoziție atacate, prin prisma argumentelor invocate de participanții la proces și a materialelor din dosar, Colegiul consideră recursul drept întemeiat și care urmează a fi admis din următoarele motive.

În conformitate cu art. 445 alin. 1) lit. b) CPC, instanța de recurs, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul și să caseze integral sau parțial decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe, pronunțând o nouă hotărâre.

Din materialele pricinii s-a constatat că la 27 februarie 2009, Dumitru Covalenco a înaintat Companiei de Asigurări „Asterra Grup” Societate pe Acțiuni o cerere de asigurare facultativă CASCO a mijlocului de transport de model BMW 525D, nr. de înmatriculare K DG 005 (f.d. 14).

La capitolul ”conducerea autovehiculului de alte persoane”, Dumitru Covalenco a indicat-o pe Corina Nastas.

Drept urmare, la 27 februarie 2009 între Dumitru Covalenco și Compania de Asigurări „Asterra Grup” Societate pe Acțiuni a fost încheiat contractul nr. 155/09

de asigurare facultativă a autovehiculelor AsterraCasco 50x50, în privința autoturismului de model BMW 525D, nr. de înmatriculare K DG 005 (f.d. 6-10).

Prin materialul probatoriu administrat de prima instanță s-a stabilit faptul că asigurătorul a eliberat polița de asigurare doar pe numele lui Dumitru Covalenco, fără a fi inclusă și Corina Nastas (f.d. 11).

Din analiza actelor aflate la dosar rezultă că la 13 iulie 2009, a avut loc accidentul rutier cu implicarea autoturismului sus-indicat, iar prin decizia agentului constatator din aceeași dată, Corina Nastas a fost recunoscută vinovată în comiterea contravenției administrative prevăzute de art. 242 alin. (1) Cod Contravențional (f.d. 15).

La 13 iulie 2009, Dumitru Covalenco a înștiințat în scris Compania de Asigurări „Asterra Grup” Societate pe Acțiuni despre producerea evenimentului asigurat, iar la 14 iulie 2011 și 02 martie 2012 a depus reclamații în adresa pârîtului cu privire la achitarea despăgubirii de asigurare și eliberarea copiilor din dosarul de daune.

Nefiindu-i îndeplinite cerințele înaintate, Dumitru Covalenco s-a adresat cu cerere de chemare în judecată împotriva Companiei de Asigurări „Asterra Grup” Societate pe Acțiuni, solicitînd încasarea din contul pârîtului în beneficiul său a despăgubirii de asigurare în mărime de 15300 euro, a penalității în sumă de 2799 euro, a dobînzii de întîrziere în mărime de 2759 euro pentru neachitarea la timp a despăgubirii de asigurare, precum și cheltuielile de judecată suportate în legătură cu examinarea pricinii.

Fiind investită cu examinarea pricinii, prima instanță a admis integral acțiunea.

Instanța de apel prin decizia din 26 noiembrie 2013, a completat hotărîrea Judecătoreiei Botanica municipiul Chișinău din 02 aprilie 2013 prin care a fost obligat Covalenco Dumitru să transmită automobilul BMW 525 D cu nr. de înmatriculare K DG 005 în proprietatea Companiei de Asigurări „Asterra Grup” Societate pe Acțiuni. În rest, a fost menținută hotărîrea primei instanțe.

Judecînd pricina în ordine de recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că atît prima instanță, cît și instanța de apel incorect au examinat pricina deferită judecătii.

În conformitate cu art. 239 Codul de procedură civilă, hotărîrea judecătorească trebuie să fie legală și întemeiată. Instanța își întemeiază hotărîrea numai pe circumstanțele constatate nemijlocit de instanță și pe probele cercetate în ședință de judecată.

Conform art. 1301 Cod Civil, prin contract de asigurare, asiguratul se obligă să plătească asigurătorului prima de asigurare, iar acesta se obligă să plătească, la producerea riscului asigurat, asiguratului sau unui terț (beneficiarului asigurării) suma asigurată ori despăgubirea, în limitele și în termenele convenite.

Conform art. 1308 alin. (6) Cod Civil, dovada încheierii contractului de asigurare rezultă și din trimiterea unui document de asigurare, precum poliță de

asigurare (certificat), din cererea de plată a primei ori din înscrisul prin care se constată efectuarea acestei plăți sau din orice înscris din care reiese faptul încheierii contractului.

Reieșind din conținutul contractului nr. 155/09 de asigurare facultativă a autovehiculelor AsterraCasco 50x50 încheiat între părți, la pct. 4.1 lit. a) printre cazurile de asigurare stipulate, a fost prevăzută și ciocnirea cu un alt autovehicul (f.d. 6).

În această ordine de idei, pct. 4.5 al contractului de asigurare prevede că pentru a fi soluționată problema plății despăgubirii de asigurare, asiguratul urmează să prezinte un șir de documente: actul de examinare al autovehiculului deteriorat și devizul de reparație, imaginile foto ale vehiculului deteriorat etc.

În conformitate cu art. 118 alin. (1) Cod de procedură civilă, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanțele pe care le invocă drept temei al pretențiilor și obiecțiilor sale dacă legea nu dispune altfel.

Instanța de recurs reține că probe în confirmarea pretențiilor lui Dumitru Covalenco nu au fost prezentate de-a lungul examinării pricinii în instanțele ierarhic inferioare.

Mai mult decât atât, pct. 5.5.4. din același contract indică faptul că la apariția unui caz de asigurare, asiguratul este obligat să prezinte asiguratorului spre examinare autovehiculul deteriorat, echipamentul suplimentar sau resturile acestora (pînă la reparație) și să coordoneze cu acesta acțiunile ulterioare pentru reglementarea pagubelor. Examinarea autovehiculului se efectuează numai după prezentarea actelor eliberate de organele competente, care confirmă producerea evenimentului asigurat.

În acest sens, completul face referire și la prevederile art. 1327 alin. (2) Cod Civil, care stipulează că după producerea cazului asigurat, asiguratorul poate cere asiguratului să-i ofere orice informație necesară pentru constatarea cazului asigurat ori pentru stabilirea întinderii prestației sale.

Prin urmare, Colegii consideră că instanțele ierarhic inferioare incorect au admis acțiunea înaintată de Dumitru Covalenco împotriva companiei de asigurări în lipsa unor dovezi pertinente din partea asiguratului în baza cărora să-și întemeieze pretențiile înaintate.

Or, la materialele pricinii nu există nicio confirmare de examinare a automobilului avariata și nicio confirmare de prezentare a mijlocului de transport spre examinare.

În această ordine de idei, Dumitru Covalenco nu a prezentat niciun act privind evaluarea automobilului deteriorat, starea autovehiculului la momentul înaintării prezentei acțiuni, stabilirea valorii rămase etc.

În consecință, prin nerespectarea obligațiilor ce i-au revenit asiguratului, asiguratorul, la rîndul său este eliberat de obligația sa corelativă privind achitarea despăgubirii de asigurare solicitate.

În lipsa unei mase probante suficiente și pertinente, acțiunea lui Dumitru Covalenco împotriva Companiei de Asigurări „Asterra Grup” Societate pe Acțiuni cu privire la încasarea despăgubirii de asigurare, a penalităților și a dobînzii de întîrziere este neîntemeiată.

Ca probă în baza căreia reclamantul și-a întemeiat acțiunea a fost prezentat procesul verbal cu privire la contravenție din 13 iulie 2009, potrivit căruia Corina Nastas a fost recunoscută vinovată în comiterea accidentului rutier și sancționată potrivit Codului Contravențional în baza art. 242 alin. (1) Cod Contravențional (f.d. 15).

Instanța reține că sancțiunea prevăzută de art. 242 alin. (1) Cod Contravențional se aplică doar în situația încălcării de către conducătorul de vehicul a regulilor de circulație rutieră soldată cu deteriorarea neînsemnată a vehiculelor, a încărcăturilor, a drumurilor, a instalațiilor rutiere, a altor instalații sau a altor bunuri.

În pofida acestui fapt, Dumitru Covalenco nu și-a probat afirmațiile sale privind distrugerea totală a automobilului asigurat.

Or, în conformitate cu art. 118 alin. (3) Cod de procedură civilă, circumstanțele care au importanță pentru soluționarea justă a pricinii sînt determinate definitiv de instanța judecătorească pornind de la pretențiile și obiecțiile părților și ale altor participanți la proces, precum și de la normele de drept material și procedural ce urmează a fi aplicate.

Potrivit art. 121 Cod de procedură civilă, instanța judecătorească reține spre examinare și cercetare numai probele pertinente care confirmă, combat ori pun la îndoială concluziile referitoare la existența sau inexistența de circumstanțe, importante pentru soluționarea justă a cazului.

Prin urmare, temeiuri de admitere a acțiunii depuse de Dumitru Covalenco împotriva companiei de asigurare nu sunt.

În contextul celor expuse, instanța de recurs consideră concluziile instanței de apel și a primei instanțe ca neîntemeiate, rezultate din aplicarea greșită a prevederilor legii, fapt care în conformitate cu prevederile art. 445 alin. (1) lit. b) CPC constituie temei de casare a hotărârilor judecătorești pronunțate.

Din considerentele menționate și având în vedere că s-a constatat aplicarea eronată a normelor de drept material, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul, de a casa decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe cu emiterea unei noi hotărâri prin care acțiunea înaintată de Dumitru Covalenco urmează a fi respinsă ca neîntemeiată.

În conformitate cu art. art. 444, 445 alin. (1) lit. b), 445 alin. (3) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e:

Se admite recursul declarat de Compania de Asigurări „Asterra Grup” Societate pe Acțiuni.

Se casează decizia Curții de Apel Chișinău din 26 noiembrie 2013 și hotărârea Judecătoriei Botanica municipiul Chișinău din 02 aprilie 2013, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Dumitru Covalenco împotriva Companiei de Asigurări „Asterra Grup” Societate pe Acțiuni,

intervenient accesoriu Corina Nastas, cu privire la încasarea despăgubirii de asigurare, a penalităților și a dobânzii de întârziere, cu emiterea unei noi hotărâri, prin care:

Se respinge acțiunea depusă de Dumitru Covalenco, ca fiind neîntemeiată.
Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele completului,

Judecătorul

Nicolae Clima

Judecătorii

Svetlana Novac

Ion Corolevschi

Oleg Sternioală

Tatiana Vieru